

Проверавање и оцењивање рада и успеха (ученика)

1

- Испитивање, оцењивање, проверавање кроз историју
- Друштвени, педагошки и психолошки значај оцене
- Основне функције проверавања и оцењивања ученика
- Основни захтеvi коректног проверавања и оцењивања
- Критеријуми оцењивања
- Неки недостаци у оцењивању ученика и нове тенденције
- Методе оцењивања ученика у настави физике
- Савремене методе проверавања и оцењивања

2

2

Испитивање, оцењивање, проверавање кроз историју

- Први запис је из 1205. година п.н.е. Цар Сун у Кини је сваке треће године вршио проверу својих службеника. Након три узастопна испитивања су или напредовали или бивали отпуштени
- Прво помињање усменог испитивања као облика провере знања студената је везано уза први универзитет у Европи (Болоња, 1219. године)
- Европа, 17. век, "испитивање" се односи само на усмене испите
- Први писани испит у Европи, 1702. године на Тринити Колеџу – Кембриџ
- Крајем 18. века се на Сорбони бране тезе на усменим испитима
- Крајем 19. века због економичности и објективности писмено испитивање (тестови) потискује усмено (нарочито у Америци и Западној Европи)
- Други разлог – потрага за објективним инструментом једнаким за све испитиваче
- Став: ученик је савладао одређено градиво уколико је у стању да га дословно репродукује без иницијативе за промену садржаја или изношење нових, оригиналних идеја

3

3

- Почетком прошлог века се развија **психометрија** – дисциплина која мери психичка својства оних који учествују у испитивању
- Тежи се објективности а не "личној једначини испитивача" (1888. година)
- Торндајк 1911. израђује неколико узорака рукописа којима су дате нумеричке вредности - добијена је лествица за упоређивање ученичких рукописа
 - Лествица рукописа
 - Лествица читљивости рукописа,
 - Лествица речи према степену тежине њиховог читања
 - Лествица за испитивање знања из аритметике
 - Скала за испитивање знања из језика, ...
 - ... **Покушаји објективизирања и прецизнијег информисања о учениковим знањима.**

4

4

- Прва научна испитивања о мерењу у образовању у Француској (Анри Пијерон, Анри Лагер)
 - У јунском испитном року 1922. год. су организовали истраживање значаја интелектуалних и неинтелектуалних својстава 117 ученика за успех у школи
 - 1922. године је настала **докимологија** – научна дисциплина чији предмет проучавања је
 - систематичност оцењивања,
 - објективност поузданост оцене и испитивања,
 - валидност и објективност школских оцена,
 - методе и поступци којима се долази до школске оцене, ...

5

5

Друштвени, педагошки и психолошки значај оцене

- Друштвени
 - ВО процес је увек условљен ширим друштвеним контекстом па тако и овај његов део
 - Оцене су значајне за даљу каријеру, упис жељеног факултета, избор занимања, ..., притисци да се добије боља оцена, ..., то отежава наставнику да ради на педагошком и психолошком значају оцене.
- Педагошки и
- Психолошки
 - Оцена може ученику да мотивише за даље учење али и да му умањи ту жељу, доведе до лошег става према наставнику и предмету, ...
 - Проверавање и оцењивање не треба схватати на административан начин (кроз додељивања ученику потребног броја оцена по класификационом периоду), ...

6

6

Основне педагошке функције проверавања и оцењивања ученика

- Контролна (раније је само она истицана)
- Мотивациона
- Образовна
- Васпитна
- функција радне и професионалне оријентације

7

7

Основне функције проверавања и оцењивања ученика

- Контролна
 - Провера да ли се учи и како се учи
- Мотивациона
 - Награде и похвале делују стимулативно
- Образовна
 - У проверама сви учествују па тада и уче – проверавање и оцењивање као метода учења
- Васпитна
 - Кроз њега треба да се испоље: поштење, објективност, правдољубље, ...
 - Став наставника има васпитни утицај на ученике
- функција професионалне оријентације
 - Сагледава се сопствени рад – сагледава се у чему је ученик добар а у чему не – трасира пут ка даљем школовању

8

8

Основни захтеви коректног проверавања и оцењивања

- Систематичност
- Свестраност
- Објективност
- Принципијелност
- Индивидуализованост
- Економичност

9

9

Основни захтеви коректног проверавања и оцењивања

- СИСТЕМАТИЧНОСТ

- систематичност/перманентност у проверавању и оцењивању
- проверава се и градиво које је раније рађено – током целе школске године
- сузбија се повремено учење само за оцену

10

10

Основни захтеви коректног проверавања и оцењивања

- **свестраност**

целине дидактичких циљева који се остварују у настави физике:

- усвајање теоријских знања
- примена теоријских знања
- упознавање метода и средстава експерименталног рада

треба вршити **свестрану** проверу!

11

11

Основни захтеви коректног проверавања и оцењивања

- **објективност**

- законска и морална обавеза
- Оцена мора да буде у складу са квалитетом знања које ученик јавно показује

12

12

Основни захтеви коректног проверавања и оцењивања

- **принципијелност**

- исти став према свим ученицима у дужем временском периоду

према свима једнаки **начини постављања питања приликом одговарања ученика**

Три начина постављања према испитанику

- ћутање
- постављање лакших потпитања
- постављање тежих потпитања и отежавање одговарања

Непринципијелност изазива код ученика незадовољство и осећај испољавања неправде

13

13

Основни захтеви коректног проверавања и оцењивања

- **индивидуализованост**

- неједнаке интелектуалне способности
- неједнаки услови живота
- повремени здравствени проблеми током школске године
-

14

14

Принципи вредновања и оцењивања рада и успеха ученика

- Основна начела којима се наставник руководи при организовању праћења, проверавања и оцењивања, односно вредновања рада и постигнућа ученика
- Као и дидактички принципи и принципи оцењивања су се мењали током времена

15

15

Принципи вредновања и оцењивања рада и успеха ученика

- Принцип планирања оцењивања
- Принцип систематичности
- Принцип свестраности
- Принцип објективност
- Принцип континуираности
- Принцип овладавања оцењивањем
- Принцип самооцењивања
- Принцип јавности оцене
- Принцип индивидуализације
- Принцип економичности

16

16

Основни захтеви коректног проверавања и оцењивања

- **ЕКОНОМИЧНОСТ**

- О овом захтеву се води рачуна приликом припрема питања, задатака , ..., планирању времена за ове активности, ...

17

17

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

- оцењивање – врста мерења!
- Скалу прави међутим сам наставник
 - Честа неуједначеност критеријума на ширем простору али и унутар школе код два наставника истог предмета
- Два критеријума:
 - априорни и
 - статистички

18

18

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА - априорни

- унапред утврђен, дефинисан и нормиран критеријум тако да се тачно зна шта треба за 2,3,4 и 5 се назива априорни критеријум
- не само у истом одељењу већ у свим школама истог типа, у сваком месту, у свако доба иза исте оцене треба да стоји исто знање
- не важи само за једно одељење, школу, већ шире
- Постоји "јединица мере" која међутим може бити тешко применљива на све средине
- недостаци: разликују се и наставници (стручна спрема чак) и ученици, средине (просторни услови, опрема, ...)

19

19

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА - СТАТИСТИЧКИ

- Критеријум заснован на статистичкој расподели ученика по
 - способностима и
 - радним навикама
- Полазна тачка – одељења нису формирана дириговано већ случајним сврставањем ученика
- Гаусова расподела – ($\sim 2/3$ имају просечне способности, остатак деле подједнако они који су изнад и/или испод просека ...)
- Sorensen (1964) – наставник ствара свој критеријум тако што у одељењу има:
 - 7% одличних оцена, 24% врло добрих, 38% добрих, 24% довољних и 7% слабих.
- Релативизовање пред крај школске године --> 15%, 25%, 45%, 15%
- Разлог – обавеза наставника је да код свих оствари позитиван успех

20

20

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА - СТАТИСТИЧКИ

- Ученици се рангирају од најбољег до најслабијег а затим се одређују оцене – ширина ранга
- Недостатак:
 - овај критеријум је одређена функција састава односно квалитета одељења
 - Обезбеђује само унутар једног одељења исте оцене за исто знање

21

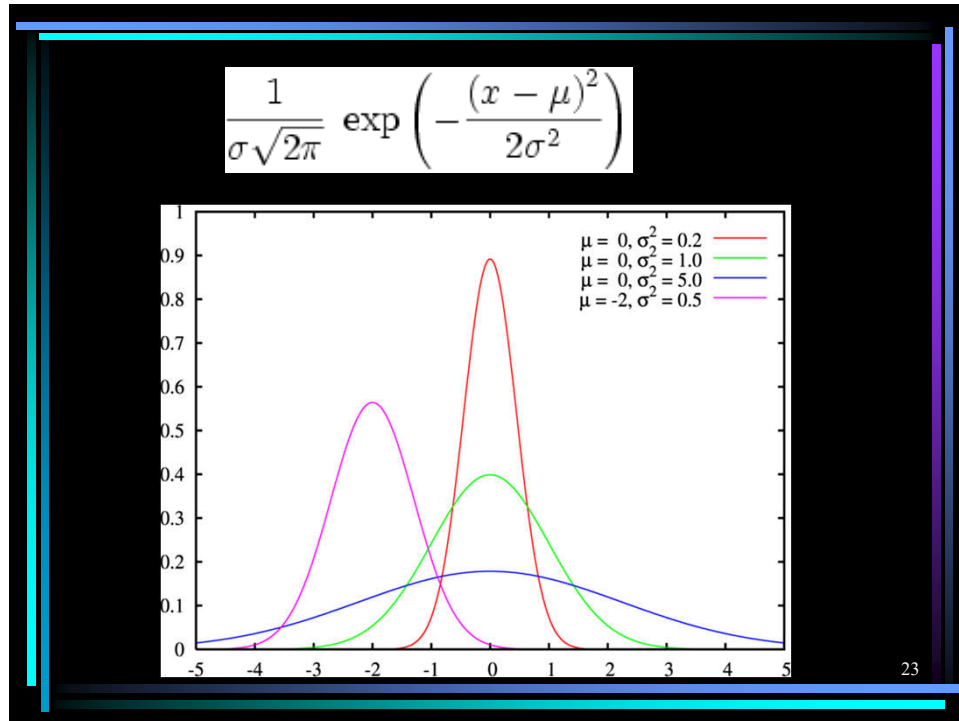
21

Carolus Fridericus Gauss
(30 April 1777 – 23 February 1855)

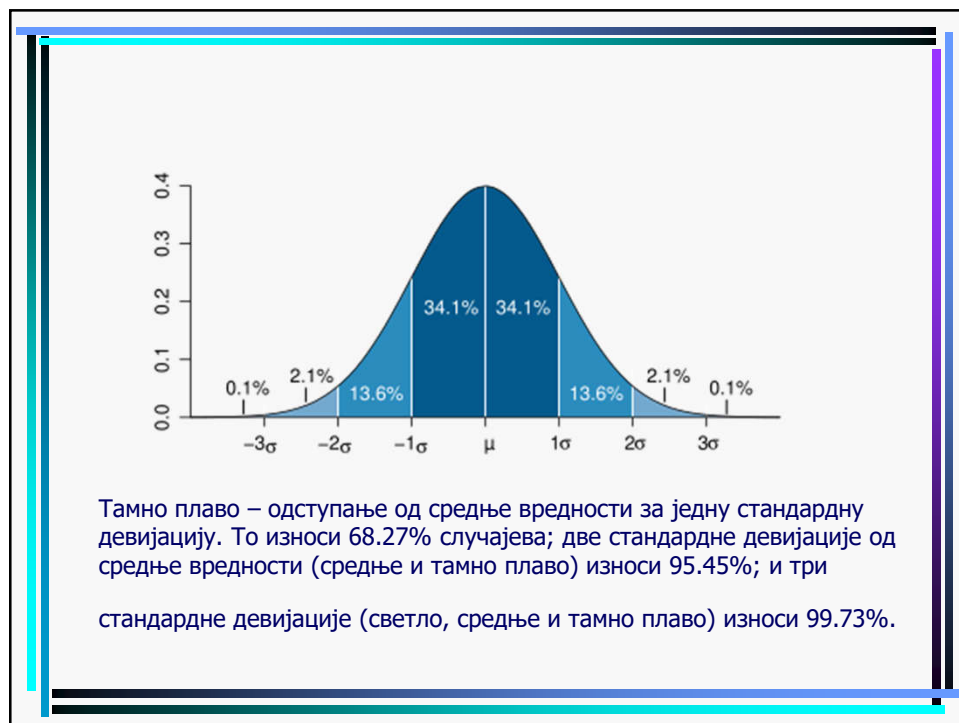

22

22

23

24

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА - СТАТИСТИЧКИ

- ученици се рангирају од најбољих ка најслабијима, а затим одређују оцене, тј. ширина ранга.
- “Параметри” расподеле зависе од састава одељења

25

25

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

— НИВОИ ЗНАЊА

- Њихово познавање од стране наставника доприноси коректности оцењивања
 - ниво препознавања, информисаности
 - ниво самосталне репродукције односно разумевања
 - ниво примене знања и умења у познатим ситуацијама
 - ниво примене знања и умења у новим ситуацијама

26

26

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

— НИВОИ ЗНАЊА — МИНИМУМ ЗНАЊА

- Ниво препознавања односно ниво информисаности
 - Ученик је у стању да у низу појава, објеката, физичких величина и сл. може да их препознаје односно да информације феноменолошког карактера репродукује
 - Како одредити границу, односно минимум захтева за “довољну” оцену?
 - **Не може је добити нико ко не поседује макар елементарна знања из предмета која су му неопходна да несметано прати наставу тог предмета у наредној школској години, тј. вишем разреду**
 - **Ниједан део изучаваног градива не сме ученику бити толико непознат да он није у стању да препозна појаву, закон, објекат и не може да каже макар нешто о постављеном питању**
 - уме да у главним цртама опише изучавану физичку појаву
 - зна да каже на шта се односе помињани или изведени фундаментални огледи (Кевендишов, Ерстедов, Фарадејев, Штернов, Франк-Херцов, Мајкелсонов)
 - зна којим словним ознакама се обележавају поједине физичке величине и јединице и познаје називе јединица датих физичких величина
 - Познаје називе и намену апарата и инструмената који су коришћени или помињани у настави
 - Памти основне формуле важнијих физичких закона и уме да решава једноставне задатке заменом бројчаних вредности

27

27

НЕДОСТАЦИ У ОЦЕЊИВАЊУ

- Проверавање и оцењивање је веома деликатан део рада у школи
- Шта, када и како оцењивати?
- релативност оцене (једна од слабости)
- апсолутност оцене – илузија!?
- Критеријум оцењивања одређује човек
 - стални фактори: личност, темперамент, пол, старост, искуство, ...
 - Променљиви фактори: тренутно расположење и здравствено стање, умор, тренутне бриге, породични живот, дневна догађања, околина, ...

28

28

НЕДОСТАЦИ У ОЦЕЊИВАЊУ – фактори који изазивају релативност

- неуједначеност критеријума од одељења до одељења
 - Наставник се руководи према просеку успешности одељења који се разликује
- обим и врста градива које дефинише наставник за дату оцену
- оцењивачки став наставника
 - У распону од превише благог до превише строгог
- “хало ефекат”
 - већ формирано мишљење на основу претходног успеха ученика
- моментално расположење наставника

29

29

НЕДОСТАЦИ У ОЦЕЊИВАЊУ – фактори који изазивају релативност

- закон контраста
 - релативизација према одговорима претходног ученика
- Стереотипност
 - Форсирање истих питања сужава проверавање и оцењивање и чини га једностраним и необјективним
- говорне способности ученика
- тренутно стање ученика
 - Емоционално и здравствено
- пол, спољашњи изглед, понашање ученика
- случајност, срећа
- сујета наставника
 - Често изазива строгост код наставника који имају осећај да им је предмет подцењен и угрожен

30

30

НЕДОСТАЦИ У ОЦЕЊИВАЊУ –

- Поушај да се превазиђу индивидуализацијом оцењивања
- Уместо оцењивања се уводи појам вредновање
- није исто

31

31

Оцењивање - вредновање

- оцењивање
 - објективно мерење
 - не узима у обзир услове рада ученика и психичка својства и понашања
- Вредновање води рачуна и о односу ученика према раду
 - Индивидуализовано
 - Ако два ученика постигну исто објективно знање а један је до њега прешао “дужи и тежи пут” (радећи више) у постизању истог знања онда њему треба дати већу оцену
- Има највише смисла у индивидуализованој настави у којој се сваком ученику омогућује учење темпом и методама које њему одговарају
- Ниво захтева који се постављају пред ученика је сразмеран њиховој интелектуалној снази
 - Превисоки захтеви блокирају
 - Прениски ограничавају и умтрвљују ученикове моћи

32

32

МЕТОДЕ ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА У НАСТАВИ ФИЗИКЕ

- треба прво знати
- функције проверавања и оцењивања
- основе захтеве које треба испуњавати код њиховог обављања
- добре и лоше стране априрног и статистичког оцењивања
- слабости постојеће праксе
- нове тенденције, ...

35

35

- Оцењује се
 - Памћење информација
 - Репродуковање градива
 - Разумевање закона и принципа
 - Умења примене знања
 - Критичко и стваралачко мишљење

36

36

МЕТОДЕ ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА У НАСТАВИ ФИЗИКЕ

Врсте провере у настави физике (по форми)

- усмено
- писано
- експериментално проверавање

(Класичне и савремене методе)

37

37

МЕТОДЕ ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА У НАСТАВИ ФИЗИКЕ

- Тематски комплети питања (и писана и усмена форма)
 - За кратку проверу знања
- Усмено проверавање на табли
 - Има дубље и шире дидактичке циљеве
- добра страна: директан контакт
- лоша: неекономичност, неактивност осталих ученика

38

38

- Решење за пасивност осталих ученика
 - Свима се прочита комплетан задатак од нпр. три сегмента
 - Прозива ученика кога жели да испита пред таблу
 - док сви остали раде он чека да наставник стекне увид у њихов прогрес крећући се од ученика до ученика
 - Након десетак минута прозвани ученик добија шансу да реши задатак
 - Механизам настанка електричног отпора
 - Кратак рачунски задатак
 - Оглед којим се успоставља зависност јачине струје од отпорности проводина

39

39

МЕТОДЕ ОЦЕЊИВАЊА – усмена, добре стране

- Успоставља се позитиван директан однос ученик - наставник
- Пружа се ученику прилика да се изражава језиком физике
- Стекне навику доброг усменог комуницирања

40

40

МЕТОДЕ ОЦЕЊИВАЊА – усмена, лоше стране

- ученик може да случајно зна или не
- велики утицај “хало ефекта”
- питања по тежини могу да се разликују
- велик број ученика може да буде пасиван, ...

41

41

МЕТОДЕ ОЦЕЊИВАЊА – писана

- Писани задаци?
- Може се ипак дати комбинацију кратких теоријских питања и једноставнијих задатака (писана вежба)
 - Један једноставнији за 2
 - Два за оцену 3
 - Три за оцену 4
 - Сви за оцену 5
- Процена успешности у решавању се врши по фазама – бодује се сваки корак у решавању задатка: поставка, опште решење, израчунавање

42

42

МЕТОДЕ ОЦЕЊИВАЊА – писана

- Питања?
 - Кратка чињенична питања
 - Питања разумевања на бази готових објашњења (из уџбеника или са часова обраде)
 - Сложенија питања на која одговори не постоје у готовој форми у уџбенику

43

43

МЕТОДЕ ОЦЕЊИВАЊА – писана

- Кратка 5-минутна провера на крају часа – пружа увид шта и колико су ученици разумели

44

44

САВРЕМЕНЕ МЕТОДЕ ОЦЕЊИВАЊА

- тестови: отворени и затворени
- тестови: нормативни и критеријумски
 - нормативни: садржи само она питања која је решило 25-75% испитаника у “пилот тестирању”
 - Критеријумски – њиме се мери шта и до ког нивоа (колико квалитетно) су ученици научили – мери се испуњење одређених критеријума
 - Пре тога мора да се утврде ВО циљеви предмета
 - Нивои знања
 - Не искључују се већ се допуњују
 - Нормативни – за проверу познавања чињеница
 - Критеријумски – да ли ученици добро схватају научено, колико су умешни, способни, поседују креативност, ...

45

45

САВРЕМЕНЕ МЕТОДЕ ОЦЕЊИВАЊА- тестови, добре стране

- објективна метода
- обухвата ширу област градива
- сви ученици су подвргнути провери
- иста питања, исти услови, прегледају се доста лако и брзо

46

46

Родитељи – школа и вредновање

- Интернет дневници ...

47

47

Самовредновање

- систематско процењивање, праћење и постизање циљева у односу на сопствене могућности

48

48

ЛИСТ ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ УЧЕНИКА

Име и презиме ученика _____ Предмет _____

Разред-одељење _____ Предметни наставник _____

Школа _____

	<i>редни број часа</i>													
	01.	02.	03.	04.	05.	06.	07.	08.	09.	10.	11.	12.	13.	14.
Дисциплина на часу														
Пажљивост на часу														
Активност на часу														
Израда задатака на часу														
Израда домаћег задатка														

49

49

Законска акта

- **Правилник о оцењивању ученика у средњој школи, ("Сл. гласник РС", бр. 33/99 и "Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 3/2003)**
- **Члан 1**

Овим правилником утврђује се: начин, поступак и критеријуми оцењивања успеха ученика у средњој школи из наставних предмета и владања.

- 1. Оцењивање успеха ученика из наставног предмета

50

50

Члан 2

- Оцењивање успеха ученика из наставног предмета је сталан образовно-васпитни поступак који има више функција. Оцена нарочито треба:
 - да буде објективна и поуздана мера напредовања ученика у савладавању наставног плана и програма;
 - да ученика обавештава редовно о постигнућу;
 - да подстиче на активан однос према настави, другим облицима образовно-васпитног рада и учења;
 - да ученика оспособљава за објективну процену сопствених и постигнућа других ученика;
 - да је показатељ ефикасности рада наставника и школе.

51

51

Члан 3

- Критеријуми оцењивања успеха ученика из наставног предмета су: врста, обим и ниво усвојених знања, умења и вештина у односу на прописане наставним планом и програмом за предмет, разред, образовни профил, односно врсту школе.
- Врста знања, умења и вештина, у смислу овог правилника, одређују се као основна, проширена и продубљена у односу на њихов значај за остваривање циља и задатака предмета. За довољну оцену неопходна су основна знања. За већу оцену од довољне неопходна су проширена, односно продубљена знања, умења и вештине ученика.
- Обим знања, умења и вештина утврђује се зависно од количине усвојених садржаја прописаних за одређени предмет.
- Ниво знања, умења и вештина утврђује се зависно од квалитета усвојеног садржаја: сложености усвојених знања, умења и вештина; степена схватања и разумевања усвојених садржаја и оспособљености за њихову примену.

52

52

Члан 4

- Успех ученика у учењу изражава се оценом: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1).

53

53

Члан 5

Оцену одличан (5) добија ученик:

- који је у целини усвојио основна, проширена и продубљена знања, умења и вештине, а према програму предмета;
- чија су знања, умења и вештине на нивоу разумевања и самосталне примене у сродним и новим околностима, односно који:
 - уочава битно,
 - лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања,
 - логички повезује чињенице и појмове,
 - самостално закључује на основу датих података,
 - критички расуђује,
 - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења,
 - поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава,
 - лако и брзо примењује стечена знања,
 - испољава креативну активност на већини часова тог предмета,
 - показује интересовање и самоиницијативност за проширење стечених знања и додатно самообразовање;
- који је овладао предвиђеним психомоторним умењима и вештинама у руковању средствима и техникама рада на нивоу самосталне и стваралачке примене у различитим околностима.

54

54

Члан 6

Оцену врло добар (4) добија ученик:

- који је у целини усвојио основна знања, умења и вештине и усвојио више од половине проширених, односно продубљених знања, умења и вештина, а према програму предмета;
- чија су знања, умења и вештине на нивоу самосталне репродукције, разумевања и примене, односно који:
 - уочава битно,
 - лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције и законитости,
 - критички анализује постојеће чињенице и формулише правила,
 - лако се усмено и писмено изражава,
 - испољава активности на већини часова у идејама, решењима на нов начин,
 - самостално и уз помоћ наставника практично примењује знања, умења и вештине у истим и сличним ситуацијама,
 - испољава интересовања и упорност у савлађивању предвиђених садржаја програма;
- који је овладао предвиђеним психомоторним умењима и вештинама у руковању средствима и техникама рада на нивоу самосталне примене.

55

55

Члан 7

Оцену добар (3) добија ученик:

- који је у целини усвојио основна знања, умења и вештине и половину проширених знања, умења и вештина, а према програму предмета;
- чија су знања, умења и вештине на нивоу самосталне репродукције и разумевања уз помоћ наставника, односно на нивоу могућности ученика да:
 - схвати значење научених садржаја, објашњења и да их повезује,
 - уочава битно, а у ситуацијама анализа, апстраховања и закључивања захтева посебно залагање наставника и додатну помоћ,
 - има тешкоћа у брзом и течном усменом и писменом изражавању;
- који је овладао предвиђеним психомоторним умењима и вештинама у руковању средствима и техникама рада на нивоу примене.

56

56

Члан 8

Оцену довољан (2) добија ученик:

- који је усвојио основна знања, умења и вештине, а према програму предмета;
- чија су знања, умења и вештине на нивоу репродукције уз наставникову помоћ, односно који:
 - испољава тешкоће у анализи чињеница, података, њиховом уопштавању и закључивању,
 - има склоност ка пасивном запамћивању и механичком репродуковању,
 - има тешкоћа у усменом и писменом изражавању,
 - испољава несналажење у новим ситуацијама;
- који је овладао предвиђеним психомоторним вештинама и умењима у руковању средствима и техникама рада уз помоћ наставника.

57

57

Члан 9

- Оцену недовољан (1) добија ученик који није усвојио основна знања, умења и вештине из програма предмета.

58

58

Члан 9а

- Успех ученика у учењу из предмета Верска настава изражава се описном оценом: **истиче се, добар и задовољава**.
- Критеријуми за оцењивање успеха ученика из предмета из става 1 овог члана јесу: редовност у похађању наставе, заинтересованост и активно укључивање у процес наставе.

59

59

Члан 9б

Успех ученика у учењу из предмета Грађанско васпитање оцењује се описно:

- процена остварених постигнућа,
- препоруке за даље напредовање,
- запажања о начину ангажовања ученика у току наставе.

На крају првог и другог полугодишта за успех ученика у учењу из предмета Грађанско васпитање изводи се закључна оцена: **веома успешан и успешан**.

Критеријуми за оцењивање успеха ученика из предмета Грађанско васпитање јесу: редовност у похађању наставе, заинтересованост, постигнуће, активно укључивање у процес наставе, сарадња са другим и поштовање и разумевање других.

60

60

Оцењивање владања ученика

Члан 10

- Владање ученика изражава се оценом: примерно (5), врло добро (4), добро (3), довољно (2) и незадовољавајуће (1).

61

61

Члан 11

- Оцена из владања утврђује се на основу: редовности похађања наставе и извршавања осталих школских обавеза; понашања ученика у складу са Законом о средњој школи и прописима донетим на основу њега; понашања ученика у односу на друге ученике, запослене у школи, школску имовину, раднике и имовину других организација у којима се остварује наставни план и програм.
- Приликом оцењивања владања ученика сагледава се личност и понашање ученика у целини.

62

62

Члан 12

- Оцену примерно (5) добија ученик који редовно похађа наставу и понаша се у складу са прописаним обавезама и одговорностима.
- Оцена из владања смањује се на предлог одељењског старешине у случају када ученик не испуњава услове из члана 11 овог правилника, а посебно када му је изречена васпитно-дисциплинска мера, и то за:
 - укор одељењског старешине, владање се оцењује са врло добро (4);
 - укор одељењског већа, владање се оцењује са добро (3);
 - укор директора, владање се оцењује са довољно (2)
 - укор наставничког већа, са и без искључења из школе, владање се оцењује са незадовољавајуће (1) .
- Оцена из владања поправља се на предлог одељењског старешине или на иницијативу наставника када се процени да је дошло до позитивних промена у понашању ученика, а најраније по истеку класификационог периода у коме је донета.
- На оцену из владања не утичу недовољне оцене из предмета.

63

63

Поступак оцењивања ученика

Члан 13

- У поступку оцењивања успеха ученика наставник уважава и личност ученика - његове опште и посебне способности, развојне карактеристике и услове у којима живи, односно стиче образовање.

64

64

Члан 14

- На почетку школске године ученици се обавештавају о начину, динамици и елементима оцењивања.
- Оцењивање се врши на часу и на испитима.
- Оцена је јавна и саопштава се учеснику са образложењем после сваког испитивања и уношења у дневник рада.
- **Ученик на часу може да добије само једну оцену.**

65

65

Члан 15

- Оцена успеха ученика је једноставна и изводи се из података добијених: усменим и писменим проверавањем, посматрањем учениковог извршавања практичних задатака, психомоторних вештина и на основу урађеног ученичког практичног рада.
- Усмено проверавање знања обавља се редовно у току свакодневног рада са учесницима и на испиту.
- Писмено проверавање знања обавља се из предмета за које је то прописано наставним планом и програмом (писмени задаци), а у осталим предметима применом контролних и домаћих задатака, тестова знања, односно задатака објективног типа.
- Ученик у току дана може имати само једну писмену проверу знања на часу (писмени задатак, писмену вежбу, тест знања, контролни задатак).
- Извршавање практичних задатака проверава се и оцењује у оквиру практичне наставе, вежби, графичких и других практичних радова и на основу урађеног ученичког практичног рада.
- За предмете за које није прописана писмена провера знања, осим примене технике из става 3 овог члана, обавезна је усмена провера.

66

66

Члан 16

- Примена различитих техника прикупљања података за оцењивање ученика планира се за сваки предмет на почетку школске године и уноси се у књигу евиденције образовно-васпитног рада (дневник рада); писмени задаци, тестови знања, писмене вежбе, графички радови, домаћи писмени и практични радови и слично.

67

67

Члан 17

- Успех редовног ученика оцењује се у току класификационих периода (у даљем тексту: тромесечје), полугодишта и на испиту.
- Наставник оцењује ученика усмено у току образовно-васпитног рада најмање једном у току тромесечја, односно најмање два пута у току полугодишта.
- Периодичне оцене које ученик добије током школске године применом различитих техника прикупљања података за оцењивање су равноправне.
- За већу оцену ученик може да одговара усмено и више од два пута у току полугодишта.
- Ученику се не може умањити оцена из наставног предмета због непримереног понашања у школи или неиспуњавања обавеза према факултативним и ваннаставним облицима рада.

68

68

Члан 18

- Закључну оцену за предмет утврђује одељенско веће на предлог предметног наставника на полугодишту и на завршетку образовно-васпитног рада, а на основу оцене добијених на начин из чл. 5 до 9 овог правилника.
- У околностима кад два или више наставника предлажу јединствену оцену:
 - не може се предложити позитивна оцена уколико је оцена једног дела програма предмета недовољна,
 - предлог закључне оцене из више позитивних оцена различитих делова програма одређује се на основу аритметичке средине.

69

69

- Закључна оцена за успех из предмета не може се утврдити на основу једне оцене или само на основу писмене провере знања и не може бити већа од највеће периодичне оцене добијене било којом техником провере знања.
- Ако одељенско веће не прихвати предлог закључне оцене предметног наставника оно утврђује нову оцену гласањем.
- Утврђена оцена се евидентира у напомени, а у записнику са одељенског већа шире образлаже. Закључна оцена утврђена на одељенском већу уписује се у књигу евиденције образовно-васпитног рада у за то предвиђену рубрику.
- Када ученик има негативну оцену из предмета у току целе наставне године, одељењско веће му утврђује негативну оцену.

70

70

Члан 19

- На испиту чланови комисије утврђују оцену већином гласова.

71

71

Члан 20

- Оцена се уноси у књигу евиденције о образовно-васпитном раду, и то само целим бројевима утврђеним Законом о средњој школи и овим правилником.
- Периодичне оцене добијене писменом провером знања уписују се у књигу евиденције образовно-васпитног рада (дневник рада) најкасније 10 дана од извршене провере.
- Када је утврђена погрешно уписана оцена, поништава се прецртавањем и оверава потписом одељењског старешине и печатом школе.

72

72

Члан 21

Одељењски старешина је обавезан да:

- стално прати оцењивање ученика;
- подстиче наставнике да ученике редовно оцењује;
- на прописан начин евидентирају оцене, и
- о оцењивању обавештава ученика, његовог родитеља, односно старатеља.

73

73

Члан 22

- Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењиваће се од школске 1999/2000. године.

74

74

Самостални члан Правилника о допуни
Правилника о оцењивању ученика у
средњој школи
("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.
3/2003)

Члан 2

- Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

75

75

- **Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању**
- Правилник је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 74/2011 од 5.10.2011. године.

76

76

- **Формативно** оцењивање, у смислу овог правилника, јесте редовно проверавање постигнућа и праћење владања ученика у току савладавања школског програма, садржи повратну информацију и препоруке за даље напредовање и, по правилу, евидентира се у педагошкој документацији наставника, у складу са овим правилником.
- **Сумативно** оцењивање, у смислу овог правилника, јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или за класификациони период из предмета са и без модула и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у прописану евиденцију о образовно-васпитном раду (у даљем тексту: дневник).

77

77

- Закључна оцена за успех из предмета не може бити већа од највеће периодичне оцене добијене било којом техником провере знања нити мања од аритметичке средине свих оцена.

78

78

термини

- Оцењивање
 - Поступак којим се, према утврђеним прописима, прати ВО рад и развој ученика и одређује ниво који је постигао
 - Нумеричко (1-5, 5-10),
 - описно (речима),
 - словно (А,Б,Ц?)
- Праћење
 - Континуирана делатност у којој наставник применом одговарајућих техника (тестова, скалирања, евидентирања, ...) и инструмената долази до информација о развојним токовима и нивоима остварености предвиђеног циља и задатака ВО рада. (у функцији је оцењивања, ...)
- Мерење
 - Упоредивање нечега са његовим/њеним стандардним износом-јединицом.
 - Знања, психолошких функција, црта, ..., способности, ...

79